

انحراف الدعوة بتكفير المسلم

So Kiapakasilay o Panolon sa Nggolalan sa Kakokoma ko Taw sa Kāfir

(al Khutbah 43)

Ki: Alim, Hassanor M. Alapa
al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا، وَأَشْهَدُ أَلَّا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ
وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهِدْيِهِ إِلَى
يَوْمِ الدِّينِ ... وَبَعْدُ:

فَيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:
قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (البقرة 31)

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastānuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa salallama wa alā ālihi wa sahabihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīan fa'immā ya'tiyannakum minnī hudan faman tabi'a hudāya falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn (al Baqarah 31).

So langowan a podipodi a go so samporna' a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, a go mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, a go so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salinggogopa iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allah:

Miaona so kiapayaga tano ron, a so manga silayan ko lalan o Panolon, i piakalkk sii rkaniyan a go sii ko gii ron nggalbk a di so manga pangalang, go ipagoman tano ron a so kapakasilay a pamikiran na mala' i kapipiligro a di so kapakasilay a kaokha'og, ka kagiya sii ko along o pamikiran a ontol na khaparo a kapakaontola niyan ko kaokha'og sa makaawa ko kariribat iyan, na amay ka miaadn so kiapakasilay a sii ko pamikiran na langowan a kaokha'og a phakambowat a phoon sankoto a pamikiran a makasisilay, na da' a a khioma niyan a mapiya, sa phakabinasa a di phakanggay a gona.

Sabap roo na pkahailay tano sii ko masa a paganay ko kaoyagoyag o Panolon a Islam, o andamanaya i kiatarotop o kiapakabkn o paratiaya a mapiya, a go so kiniropaan a mapiya a marayag a rk o Islam a go so galbk iyan, ko masa a kiaadn o wahī a pthoron sa paganay, sa pphakabknn iyan so manga onayan, a go phrinayag a go paphakaontol, na so Rasul (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na phrinayag a go phagosay a go gii niyan nggalbk so gii ron kinggolalann sa galbk, sa pzankaan iyan a langowan a kapakasilay sii ko sabot odi' na sii ko kanggalbk.

Na sii ko datar oto a okit na khatoon tano so Imām Hassan al Bannā a siniyap iyan sa tarotop a siyap a katimo'a niyan ko manga Muslim sii ko paratiaya a mapiya, a go so sabot a ontol sii ko Islam, phoon ko kitab o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so Sunnah o Rasulullah (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ), sa iphagawat iyan siran sii sa apiya antonaa a kapakasilay a pamikiran, a phakabankiring kiran sa kapd iran sa isa a lompokan a salakaw i paratiaya. Sa aya bantak iyan na so kindodn iyan kiran sii ko okit o manga ulama a miangaona a manga pipiya, a go so kiaadnan kiran a sabot a mapiya a go so kinggolalann a ontol ko Islam, sii ko along o wahī a go so kinipagpdaan ko Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ). Sa bialoy niyan a inikalimo' skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), so **SABOT** (al Fahm) a skaniyan i onayan a paganay ko manga onayan o Bay'ah, ka kagiya so manga pd a rokon na mathataragombalay ron, a go mitotompok on sa mabagr, sa tiamanan iyan sa manga pakaasal a onayan a dowa polo' sa aya niyan goliling a lankap a phakasiyap ko kapakasobra a go so kazoramig a go so kapakasilay, a go phakalinding ko di katarotop a go so kaplbolbod, sa piakalankap iyan sa mapayag a so panolon tano na panolon a *salafi*, (ayon ko panolon o miangaona a manga ulama).

Go pd ko manga silayan a pamikiran a so miapatot rki tano a kabandinga tano ron, na skaniyan so silayan a kakokoma ko taw sa kāfir, sa di akn oto pagosayin ko katampar a fiqhi a go so kapakadaa ko manga dalil, ka miapamagosay oto o kitab a "manga pphamanolon kna' o ba pphamangokom" a rk i Ustad Hassan al Hudhaybī a inikalimo' skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), ogaid na pagosayin akn a manga paratobowan odi' na manga sindaw a maphakaliwanag iyan so kalambt o kariribat anka'i a silayan a go so kapipiligo niyan a rakhs a mbagr iyan so inaloy tano sa miaona, ko makapantag ko atastanggongan a thitho ko kiapayag o datara'i a manga silayan a go sii ko taw a khatanaan iyan. Rakhs a da' a znditan a manga niyat, ogaid na aya phamikirn na so kapiya o niyat o khi manga rk sankā'i a pamikiran.

Ba so Kakokoma ko Salakaw na Wajib sii ko Langowan a Muslim?

Aya katotokawan na so kitab na iphaliogat iyan rki tano a go phangnin iyan a kadolona tano ko salakaw rki tano sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a go isogo' tano so mapiya a go isapar tano so marata', sa tankd a pagizaan so oman i isa rki tano sa hadapan o

Allāh ﷻ o ino diolon ka so pamiliya nka a go so manga siringan ka a go so manga taw a katawan ka, a go so langowan a taw a adn a kitotompok iyan rka sii ko kaparatiyaa iran ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a go so kapnggalbka iran ko kitab o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so Sunnah o Sogo' iyan antaa ka da? Go di ka dn pagizaan o ino kiokom ka si giraw antaa ka da? A go ino to da nka skaniyan makokom? Sa gioto na kna' o ba pd ko manga paliogat o kitab. Tankd a mbalasan ka ko kinitindgn ka ko paliogat o panolon sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a go tankd a ziksaan ka ko kindaraynonn ka on.

So pman so kakokoma ko salakaw na di ka on ziksaan amay ka da nka manggalbk, na amay ka pinggalbk ka na khabinntay ka niyan sa siksa' a mabasng amay ka miaribat ka ko kiakokom ka sa si giraw na kafir.

So kaphagingd a Islam odi' na so parinta a Islam a so pakatitindgn iyan so kokoman o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na skaniyan i pagizaan ko kathamani ko btad o pizakatawan ko kasaromag iyan ko paratiaya, ka kagiya oman i isa na rk iyan so gii niyan kapakindolona ko salakaw ron.. so Muslim na salakaw ko *dimmī* (taw a ahl al kitab a mababaling ko parinta Islamiyyah), na so *dimmī* na salakaw ko *murtadd*, sa datar anan. Sa kna' anan a ba pd ko btad o pizakatawan, ogaid na khasalak a maphagino o pizakatawan a kaamada niyan sa btad a isa a taw, sii ko kaphamimikiran ko kaphakatindg sa khoyaptaan a kakharoma'i ibarat, odi' na kandagang odi' na so salakaw roo, sa khasalak a khaadn skaniyan a taw a shuyū'ī (di tharima' sa ba adn a tuhan) odi' na miawa ko Islam (murtadd) na sii sank'a'i a manga btad, na amay ka zanka' ka ko btad iyan, na di ka on pakipkhowa'i sa monpaat, sa giyoto bo', sa kna' o ba ka papaliogati sa kakokoma nka on sa kāfir skaniyan.

So Kakokoma sa Kiakafir o Muslim na Btad a Piakalklk:

Langon tano katawan so kasasakawa ko Muslim ko kiphantagn iyan ko Muslim.

"Langowan a Muslim ko kipantag iyan ko Muslim na pagaadatan so rogo' iyan a go so tamok iyan a go so maratabat iyan". "Mataan a so manga rogo' iyo a go so manga tamok iyo a go so manga maratabat iyo na pagaadatan sii rkano sa datar o kapagaadati sa nka'i a gawii niyo, sii sank'a'i a olanolan iyo, sa nka'i a ingd iyo".

Ba so Manga Tiyoba na Onga a Manga Karibatan? Antaa ka ba Skaniyan Lalan a pd ko Lalan o Panolon?

Sabnar a miakarompok so Rasul (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go so pphamanolon sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko kialagaday o manga masa sa manga ringasa', a go kiarasay a go kabono' a phoon ko manga rido'ay o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), sabap ko kianggalbka iran ko patoray o Panolon sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a o kiabaya'i o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a karna niyan ko It iran a go so It anka'i a ringasa' na sowaan iyan, a skaniyan na mala' kiran i kapdi', ogaid na so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na da niyan oto masowa', sa inibagak iyan siran sa datar oto a makarorompok siran sa pizoson a ringasa' a go siksa', sa taman sa pkhailay tano so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a sii ko oriyan o kiasiksaa on o manga taw sa Tā'if na gii mamangni ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa:

Ya Allāh sii rka na pphanonn akn so kalobay o bagr akn, a go so kaito 'o akal akn, a go so kalobay akn ko manga taw.

Ino ba siran inibagak o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa da niyan siran masiyap phoon ko siksa' o manga kāfir ka kagiya miaribat siran, sa patoray kiran so katanggonga iran ko onga o

karibatan iran? ba phamikira odi' na tarimaan sa isa a taw a kibangnsaan iyan ko kiarompakan skaniyan o manga Sogo' a go so siran oto a miaratiaya on, a pd ko pizoson a manga tiyoba', sii sa manga karibatan a miakapoon kiran ko masa a kaphagokit iran ko kipndolonn iran sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) mataan a aya ptharo'on tano na so kaklida roo, ka mataan a so kakkpiti ran ko kipndolonn iran ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so kapagiinontolan iran sii ko sogo'an o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na siran a dow a i sabap a kiarompaki ran sank'a'i a ringasa' a go margn.

(Pizimalaw iran (a manga pananakoto) a opama o ploag ka (hay Mohammad ko paratiaya nka) na mloag siran mambo').

(Maito bo' na marn ka iran ko nganin a iniwahi ami rka ka an kami nka katmpowi sa salakaw ron, na o miasowa oto, na khowaan ka iran a bolayoka').

Mataan a so manga rido'ay o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so taw o batal na di ran imbagak so kipndolonn ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa ba makanggolalan a go makala' ko It o manga taw sa taman sa makabagr so sorok iyan sa powalasn iyan siran a go so marata' iran, ogaid na siran na pagrnn iran sa mokit sa kathidawa' sa mokit sa okit a kapakambokhag a go kapagizawizaw a go tago'an sa sankaan, a go pokasn on so manga taw na o di ran oto magaga sabap ko kalobay o tindg iran a go so katharo' iran na mosar siran sa mabasng a go kasiksa' a go karasay, sii sa manga okit a maoola, sa pantag sa kapokas o manga taw a khi rk ko paratiaya sa awaan iran so paratiaya iran, a go mokit sa kapangangalka iran ko salakaw kiran phoon ko kasold sank'a'i a paratiaya. Sa oonotan anka'i a okit o kiptmpon ko manga sndit a batal sii kiran, sa pantag sa kapharowa sank'a'i a kapanalimbot a go kapamaba', balabaw amay ka mamilik iran so langowan a okit a kapamakatokaw a go so kapndadaga ko manga taw, sa masa a da' a mamimilik o manga taw o bnar a masa ko kambatala sank'a'i a manga sindit iran a marata'. Phoon sii, na mbnarn o sabagi' a so tiyoba' na onga o manga karibatan a so miarankom skaniyan ankoto a manga kasndit a di bnar.

Mataan so kipanolon ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko kialagaday o manga masa, na panolon a mapiya a go kalilintad, kna' o ba so kabantaka ko manga taw sa mokit sa bagr a go tgl ka an siran makasold ko agama o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), mataan a skaniyan na panolon a ipmbitiara'i niyan so waraan a go so pamikiran, a go pndolon sa mokit sa ongangn a go thoma a mapiya, sii ko kaparatiayaa ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so kapakaisaisaa on a go so kasimbaa on sa da' a ba on kapan'gl, ogaid na so sabagi' ko manga taw balabaw so adn a manga kadato' iran a pd ko manga taw o ribat na pzankaan iran so waraan iran a go plkhan iran so manga pamikiran iran sa di siran phakasabot a go di ran tharimaan so pphanolon ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) amay ka dolonn iran siran ko nganin a phakaoyag kiran.

(Mataan a aya marata' a baraniawa sii ko Allāh na so bngl pngaw a si di siran phamimikiran).

Siran oto i phangona ko kapamaba'i ko manga taw a pphanolon sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a go pkhonsikosi'an iran siran a go nggastaan iran siran.

Ogaid na Skaniyan na Sosonan o Allah (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii ko Manga Panolon:

Mataan a aya lalan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii ko manga panolon na so kaphakarompak on o miamaratiaya a pphanolon ko pizoson a ringasa', sabap roo na pkhatoon tano so kitab a pziyapn iyan anka'i a manga shayi' a pakipagaadatan iyan sa nggolalan sa

kitab a magigikb, sa pziyapn iyan so rogo' iyan sa siksa' a kitas, a go pziyapn iyan so maratabat iyan sa siksa' a lphad, a go siksa' a zina, na pziyapn iyan so tamok iyan sa mokit sa siksa' a kapamankhaw, sa datar anan.

Na so kakokoma ko Muslim sa miakafir na aya maana niyan na so kiailanga sankā'i a manga shayi' a piakipagadatan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), sabap roo, na so kakafira on na sobra ko kabono'a on, sabap roo na miaadn so balas a pd ko soson o galbk, sa sa taw a kafirn iyan a isa a Muslim sa da'a kabnar iyan na khaawidan iyan so dosa o kakafir, sa pianothol o al Bukhārī a so Abū Darr na mian'g iyan so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a gii niyan tharo'on a:

Di thmpowi a isa a mama a isa a mama sa kiasiq odi na kiakafir inonta a mbasowi on amay ka so kiokom iyan na kna' o ba on matatago' so inikokom iyan.

Go phoon on pn a: Mian'g iyan so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a gii niyan tharo'on a:

Sa taw a tawagn iyan a mama sa kiakhafir odi na pitharo' iyan a: Rido'ay skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a kna o ba oto bnar inonta a mbalingan on so siksa' o pitharo iyan. Piagayonan.

Go phoon ko Ibn Umar a: Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Igira pitharo' o mama ko pagari niyan a hay kafir! na sabnar a miaphaoto skaniyan o isa kiran, a amay ka miaadn a datar o pitharo' iyan, na odi giyoto na komasoy ron (so pitharo' iyan).

Phoon san na khailay tano a so kanggalbka sii ko kakokoma ko kiakafir o Muslim na kapangonakona sa kaantiyor a da' a balas on a aarapn ko talikhodan iyan, a go kna' oto a ba pd ko manga paliogat o kitab.

Anda Kiran a Dowa i Patot so Kapananggila'i Ron?

Ba phrs a isa a taw amay ka man'g iyan sa isa a pkhasakit odi' na mailay niyan skaniyan a piakaiga' o sakit a da' a khagaga niyan a makaog iyan a gomgn'k, a kakokoma niyan on sa skaniyan na miatay dn, sa isogo' iyan so kilibngn on, ko da niyan pn katankda sa tarotop sa mataan a miawafat dn. Da' a pzopaka' a dowa kataw sii ko kipapatoray o katankd a tarotop ko kinitana' o kiapatay niyan, apiya pn miatatap a kaadaan sa tanod sa miakapiphira gawii, a go inindolona sa kanodolona' a miatay ko da niyan pn kapatay a tarotop, na o masowa oto na khiitong oto a galbk a kiapamono', minsan pn matatankd so kaphatay o taw a pkhasakit.

Na amay ka giankanan a kapananggila' a mala' na mapapangni sii sankā'i a bontal, sii ko kibangnsa niyan sankanan a lawas a khadadas, na wajib a kabaloy o kapananggila' sii ko btad o paratiaya a aya lbi a mabagr, na so kalowasa ko kokoman o kamumuslimi sa isa a Muslim na lbi a mala' a kapagaadati ron a go lbi a mala' i rarad a go mabasng i kapipiligro a di so kakokoma sa isa a taw a oyagoyag sa miatay skaniyan dn, na ino tano pphrs sa malbod sa kakhokoma ko million a taw a pd ko manga Muslim sa siran na manga kāfir?

Di tano zankaan a pd ko manga Muslim a so ipphagintawa' tano siran, a taw a amay ka amadn tano so btad iyan sa matolangd na matoon tano skaniyan a sabnar a mimurtadd odi' na miyawa' ko agama niyan sa miokit sa galbk, ogaid na khatoon tano a mataan a gianka'i na manga btad a makamomoayan. Na so btad sii rki tano na

gianka'i a manga taw na langon siran na manga Muslim, inonta bo' so miatankd sa miokit sa btad a gtas so kiakhafir iyan odi' na so kiapmurtadd iyan, kna' o ba so kakhokoma tano sa so kalangkapan a manga taw na palaya dn kāfir, inonta bo' so taw a matankd iyan so kaiislami ron.

Sa datar oto a di khatarima' so onayan a khangn, sa di tano iitong so taw sa Muslim, a go di tano skaniyan ibtad sa kāfir sa taman sa di tano maamad so btad iyan, ka giyanan na btad a di makamomoayan a go di tharimaan a akal, sa datar oto a di tharimaan a akal, sa datar o di katharimaa a akal o ba tano bagakn so pkhasakit sa di tano ipndolona' sa datar o oyagoyag sa inibtad tano dn sa miatay, sa nggalbkn tano so kabolongi ron, a go di tano indolona sa ba miatay dn a pnggalbkn tano so kilbngn on a oyagoag pn. Sa aya pakaasal na oyagoyag sa taman sa matankd so kiapatay niyan, na datar anan so pakaasal ko manga pagari tano a manga Muslim, sa siran na manga Muslim sa taman sa di matankd so salakaw roo.

So Pagltan o Kakhafir ago so Islam:

Da' a miaadn o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a Maporo' a go Mala' a It a mattndo' ko pagltan o kakhafir a go so Islam, a pankat a patot so kasapanga on, sa khaadn so kakhasobag ko kandiankaa ko kazapanga sankoto a pankat langon antaa ka so sabagi' on, ko kibangnsa niyan sa isa a taw, a aya phakatodog roo na khaadn so sobag ko kakhowaa on a Muslim odi' na kāfir, a go so khaadn roo a btad a somsndad so kapipiligro niyan, sabap roo na miaadn so hikmah o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so limo' iyan a go so gagaw niyan sii rki tano, ko kiabaloya niyan ko taman a It ko pagltan o kakakafiri a go so kamumuslimi a goris a mattndo' a di kapzosopakaan, ka an tano di khaolog sankoto a margn a mapitl, a giankoto a It a pagalad na skaniyan so kilapiyatn ko dow a kalimah a shahādah, sa giyoto sii ko kazold ko Islam, sa datar oto a bialoy niyan so kapliyo ron a go so kapmurtadd a di khaadn odi' misabap sa btad a gtas a mapyag a da' a kaaawidan iyan a rowar ko maana a kiakhafir, a rakhs a ibgay ron so masa a kapakandod iyan ko goliling o Islam ko da on pn kapakanggolalana ko kokoman o kapmurtadd.

Sa da rki tano mapangni o kitab a kaadn tano sa tpng a pariksa' ko taw a khabaya' magislam, sa khasobag tano ko kathndo'a ko kala' o miakowa niyan a pankat (grado) a go so kakhokoma on sa miakaapas antaa ka da', ogaid na aya ptharo'on kiran a go indolon kiran na so kaptharo'a iran a go so kapzaksi' iran sa : *Da dn a tuhan a zimbaan a rowar ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go mataan a so Mohammad na Sogo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى)*, na o tharo'a iran oto na sabnar a mialinding iran so manga rogo' iran a go so manga tamok iran. sa langon tano mata'o ko thotholan ko isa a pananakoto a gii makithidawa' a pd ko saaf o manga mushrik, a inilapiyat iyan so dow a kalimah a shahādah na biono' skaniyan o Usāmah bin Zayd ko oriyan o kiatharo'a niyan on, sa pamikiran iyan sa aya kiatharo'a niyan on na an iyan mirn ko di niyan kabono', ogaid na so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pianginsyoan iyan sa mabagr a oragis sa pitharo' iyan on a: Ba nka miabnkag a poso' iyan? (sa miailay nka a miamrak ko kiasabot iyan). so katharo' sa di tano tharimaan so taw a pitharo' iyan so *La Ilaha Illallāh Mohammandun Rasulullāh* sa ba skaniyan Muslim, inonta amay ka manggalbk iyan so manga sogo'an iyan na gioto na katharo' a ribat, ogaid na khabaloy skaniyan dn a Muslim ko anda dn i katharo'a niyan on, oriyan iyan na khabaloy skaniyan a Muslim a pphangongonotan ko oriyan oto, odi' na Muslim a somosopak odi' na murtadd amay ka adn a sankaan iyan a katotokawan a pd ko Islam sa mapayag, odi' na tomalingoma sa galbk a da' a kaaawidan iyan a rowar ko kakhafir.

So Kapakambtowa ko Blangan o Panolon:

Mataan a so manga Muslim a so ipphagintawa' tano siran, a go so siran oto a pndolonn tano siran ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a go pndolonn tano siran sa kasabota iran ko Islam iran, a go manggalbk iran na siran i kalamalama o panolon tano a so gii tano ron nggalbk, a go ron tano ron khowaa so sagintas a mabagr a mapaparatiaya a makaphrarad, a so pagawidan iran so Panolon a go pkhorban siran ko lalan iyan, na amay ka magdam anka'i a manga taw sa kokokomn tano siran sa manga kāfir siran na phalagoyan tano iran sa di tano iran phamakin'gn, sa aya khasokat tano na so kaprido'a iran rki tano, na khaadn tano misabap roo a ski tano dn i miakambto ko kalamalama o Panolon sa so dn so manga lima tano, sa phakaokit tano sa lalan a maooln a go miapokas tano so manga ginawa tano sii kiran, na da' a khakowa tano a kamapiyaan o Islam a go so manga Muslim.

Mataan a so manga rido'ay o Islam a so inagaw iran so manga ingd tano sa masa a malndo, na mitad siran sa manga pamikiran a go galbk sii dn sa miathay sa kaawata iran ko thitho a maana o Islam a go so kamamataani ron sii ko kaoyagoyag o manga Muslim, ko oriyān o kiaola iran sii ko kabankiring anka'i a manga taw sa aawaan iran so Islam, na miaadn a manga sarapiyag a di ran katawan so Islam sa mala', a go di mapapayag so Islam sii ko kadaklan ko manga romagan o kapphagintaw iran, na giyanan na khisonggod tano niyan sii ko kaphanakp sa galbk sii ko katoro' iran a go so kanggonana'o iran, kna' o ba aya zana'i tano na so kaphakambowat tano sa manga kokoman sa siran na miangakakafir siran, sa phakatindgn tano so manga pagalad ko It iran a go sii rki tano.

Antonaa i mazisimalaw o manga rido'ay o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a ba niyan kalawani a kailaya iran sa miaadn so kiaoparik ko saaf o manga Muslim, sa oman i salompok ko manga Muslim na pkhokomn iyan so salakaw ron sa kāfir. Sa gianka'i a katitiomo' a go gianka'i a sagorompong odi' na so isa a lompokan a pkhafirn iyan so salakaw ron, na ino khibgay tano kiran so datar anka'i a simalaw iran sa mokit sa nka'i a okit a malbod. Sa da' a mapmbatas tano a kamapiyaan a rk o Islam tano a go so manga Muslim?

So Lalan a Ontol:

Na amay ka mataan a aya kabaya' tano na so kamataani tano ko mapiya a rk o Islam, a go mapakandato' tano so agama o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko liyawaw o lopa', na paliogat rki tano a kaokit tano ko lalan a inokitan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa miaona, a paratiaya, a go galbk, a go kanggiginawa'i, a go kaphapagariya', sa da' a ba on kasambi' a go kapagaln, a go da' a ba on kakorang a go kapakasobra:

(Pd ko miamaratiaya a manga mama a tioman iran so kapasadan iran ko Allāh na pd kiran so miatonay niyan so kapasadan iyan (miasahid), na pd kiran so nomanayaw sa da siran sambi' sa samporna a kasambi, ka an kabalasi o Allāh so miamanoman sa pasad sabap ko kiatoman iran a go masiksa' iyan so manga donsiyan (a da toman sa pasad) amay ka kabayaan iyan odi na pakatawbatn iyan siran ka mataan a so Allāh na adn a Paririla' a Masalinggagawn).

(Tharo' anka (hay Mohammad) a giya'i so okit akn a ipndolon akn so Allāh sa mokit sa toro'an sakn a go sa taw a inonotan ako niyan, go miasotisoti so Allāh a go da ako maadn a pd ko manga pananakoto).

Balowin tano o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a pd ko manga taw a phagonotan iran so lalan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa da iran sambii a go da iran alina.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ
فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha li wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahim.